

Egy dal, amely meghódította a világot

Karácsonyeste kis fények gyúlnak a díszes karácsonyfákon. Itt is, ott is felhangzik a Stille Nacht ismert dallama, melyet a Földön milliók énekelnek. Az osztrák Alpok ősi falvában, Oberndorfban, 1818-ban hangzott fel először, s nagy karriert futott be. Generációk követték egymást, és a Stille Nacht máig az advent, a karácsony szerves része lett. Szinte minden nyelven éneklik, de ritkán emlékeznek meg szerzőikről, az országról, ahol alkották.

A Salzach folyó menti Oberndorf autóval félóránnyira van Salzburgtól, Mozart szülővárosától, a nyarankénti salzburgi zenei fesztiválok helyszínétől. Súlyos építésű, kétemeletes házai ékes oromzatokkal, festett külsejükkel régi hajóstelepeletről tanúskodnak. Lakói a sót a halleni bányából Bécsig és tovább szállították a folyón lefelé.

A tetőket és hegycsúcsokat most befedi a hó. A salzburgi táj és a szomszédos bajor vidék csillogó fehér áhítatban pompázik. Oberndorfból különös varázs sugárzik szét, mely az utóbbi százhetven évben az egész világon elragadta az embereket. Salzach-hajósok Szent Nikoláról elnevezett oberndorfi templomában csendült fel első ízben a Stille Nacht-dal.

Egy kép a múltból: 1818-as esztendő szentestéje. Hőses téli éjszakán a Szent Nikola karácsonyi miséjére mennek a polgárok. A régi orgona éppen a napokban mondta fel a szolgálatot. De a fiatal katolikus segédlelkész, Josef Mohr és jó barátja, a szomszédos Arnsdorf kántortanítója, Franz Xaver Gruber segíteni tudtak a gondon. Gitárt hoztak, és a világi hangszer akkordjaival kísérve hangzik fel először az ének: Stille Nacht, heilige Nacht. A hívek feszült figyelemmel hallgatják Mohr lelkész népi ihletésű versét s a szívhez szóló melódiát, amit Gruber e szent estére komponált hozzá. Karácsonyi miséjük szebbé tételére, szükségmegoldásként szerezték közösen ezt a dalt. Örültek, hogy tetszett a templomi hallgatóságnak. Azon az estén, az átszellemült pillanatban, a résztvevők egyikének sem lehetett fogalma arról a népeket összekötő világméretű sikerről, amit ez az ének majd elnyer.

Joseph Mohr (1792–1848) Salzburgban született. Apja katona volt, muskétás, püspöki szolgálatban. Anyja költőnő. Gyermekkorától papi pályára szánták. 1815-ben szentelték pappá a Salzburgi Dómban. Először káplán papként vándoréletet kezdett. Lelkipásztori pályafutása, költői tehetsége Oberndorfba helyezését bontakozott ki. Ezen a barátságos vidéken mutatkozott meg először tevékeny lényé.

Mohr bizalmas barátai közé tartozott a kántortanító, Franz Xaver Gruber (1787–1863), aki a szomszédos Arnsdorf községben tanított és kántorkodott, de Oberndorfban is ellátta az orgonista szolgálatot. Több misét és dalt komponált, így a világ máig legkedvesebb karácsonyi dalát ennek a jóbaráti kapcsolatnak is köszönhetjük.

Számos legenda szól a leghőbb karácsonyi dal históriájáról. A szeretetreméltó szerzőpáros, Mohr és Gruber megajándékozták az egész világot egy maradandó dallal, („einfache Komposition...”) „egyszerű szerzeménnyel”, mellyel öröksépet alkottak.

A karácsony Jézus Krisztus születésének emlékünnepe. A karácsonyesti faállítás hagyományos ajándékozási alkalom. Aki teheti, a családja körében tölti ezt a családi ünnepet. A fenyőfákkal és betlehem-i jászokkal díszített katolikus templomokban december 24-e éjjelén hagyományosan éjfél misét tartanak, ahol ugyancsak sokszor hallhatjuk a Stille Nach szívvel-lelket melengető dallamát, amely nam véletlenül hódította meg a világot.

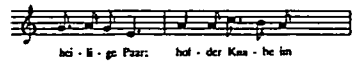
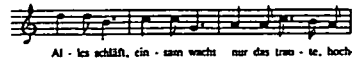
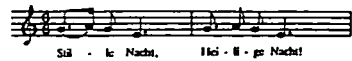
CSENDES ÉJ

Csendes éj, szentséges éj!
Mindenek nyugta mély;
Nincs fenn más csak a szent szüle-
pár
Drága kisdedük álmainál,
Szent fiú, aludjál,
Szent fiú aludjál!

Csendes éj, szentséges éj!
Angyalok hangja kél;
Halld a mennyei halleluját,
Szertezengi e drága szavát:
Krisztus megszabadít,
Krisztus megszabadít!

Csendes éj, szentséges éj,
Szív örülj, higgy, remélj!
Isten szent Fia hinti reád,
Ajka vigasztaló mosolyát!
Krisztus megszületett,
Krisztus megszületett!

Stille Nacht, Heilige Nacht

Stille Nacht, Heilige Nacht!
Gottes, Sohn, o wie lacht
Lieb' aus deinem holdseligen Mund,
Da uns schlägt die rettende Stund'
umschloß
Christ, in deiner Gerburt!

Stille Nacht, Heilige Nacht!
Lange schon uns bedacht,
Als der Herr, vom Grimme befreit,
In der Väter urgrauer Zeit
Aller Welt Schonung verhielt

Stille Nacht! Heilige Nacht!
Wo sich heut' alle Macht
väterlicher Liebe ergoß,
und als Bruder huldvoll

Jesus die Wölker der Welt.

Stille Nacht, Heilige Nacht!
Hirten erst kundgemacht:
Durch der Engel Alleluja
Tönt es laut bei ferne und nah:
Jesus, der Retter, ist da!

Az Alpok országának régi karácsonya, a Stille Nacht-dal, a megbékélés angyali üzenete ma is a szívekben visszhangzik. A mienkben is.

Helyesbítés:

A debreceni szerkesztő bizottsági munkatársunk, *Nanszkné dr. Cserfalvi Ilona* kérésére tesszük közzé a következő helyesbítést, mely bennünket is meglepett, miszerint a Kállay Istvánról szóló cikk (Módszertani Közlemények 4. szám) nem az ő, hanem *dr. Varga Gábor főiskolai docens* írása.

A Szerkesztőség.

Kiadja a Módszertani Közlemények Baráti Társasága
Felelős kiadó: Dr. Siposné dr. Kedves Éva
Kiadóhivatal: 6725 Szeged, Hattyas sor 10.
Szerkesztőség: 6725 Szeged, Hattyas sor 10. Telefon: 62/310-051
Évente 5 alkalommal jelenik meg. Évi előfizetési díja: 300 Ft.
A címlapot tervezte: Fischer Ernő
Megjelent: 4000 példányban.
CORRECT Kft. Szeged
Felelős vezető: Duba Tamás ügyvezető
ISSN: 1219-06-08.